

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 4.2. szám. Hirdetések árszabás szerint vétetnek fel.

I. évfolyam. 22. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Péntek, június 21.

Gyalázat!

Debreczen, június 20.

Szegyén és gyalázat izzó bélyegét fogja Debreczen város homlokára sütni a történelem, ha még továbbra is tétlenkedünk, ha még továbbra is hangtalanul türjük a most uralkodó hazaáruló bérenczek nemzetgyilkos orgáit. Debreczeni polgárok, ha még nem veszett ki belőletek a becsületérzés legkisebb szikrája: álljatok talpra és mutassátok meg, hogy Debreczen mélt tud még mindig lenni önmagához.

Debreczeni polgárok! Tudjátok-e, hogy mi folyik most az országban, hogy micsoda nemzetgyilkos bűnök fertőztetik meg a politikai életet? Mert ha tudnátok, akkor lehetetlenek kell tartanunk, hogy így viselkedtek. Polgárok! betelt a pohár. Le kell egyszer már számolnunk mi nekünk is hóhérainkkal. A munkásság, a hazátlan bitangoknak keresztelt munkásság teljesíti a kötelességét. Ők védik most meg a magyar szabadságot, alkotmányt: ha kell, vérük hullásával. De ti tétlenül maradtok! Talán nem mertek cselekedni, talán gyávák vagytok?!

Szegyén és gyalázat Debreczenre, ha polgárai csak egy óráig is türrik tiltakozás nélkül ezeket a megfélemlítő állapotokat. Rettentő, rettentő! Mindenféle csak borzalmasságok, ahová az ember tekint, nincs egyetlen megnyugtató pont sehol. És mi türünk tovább és mi tétlenkedünk!

Ébredjétek álmaitokból debreczeni polgárok. Nem csak a buza között kell most rendet kaszálni. Elközéte a nagy, nagy aratás. Készen kell lennetek a legrosszabbra is. A nemzetgyilkosok, az alkotmányrablók tovább folytatják odafönt hóhéri munkájukat. Most már egyszerűen el akarnák kobozni a mandátumot azoktól, akik nem tetszenek nekik. Idáig vetemedtek. De most már elég! Eddig és ne tovább!

Szuronyok között fegyverrel a csonka parlament. A nemzet igazi akaratának a képviselői nincsenek a parlamentben. A hatalom kéjétől megreszegedett hóhérok dervis táncot járnak kábult fővel. Még mindig új borzasztóságokat várhatunk. Ugy

látszik, ezek az elvetemült emberek sohasem fognak megállani vad örületükben.

Nekünk kell tehát gyorsan és radikálisan cselekednünk. Meg kell állítani ezeket az eszeveszetteket örületükben.

Igen, polgárok, ez a kötelességünk! De ne hogy azt higgyétek, hogy az ilyen gyáva tétlenség célra vezet. Mindenki megmozdul, inog a föld, villámlik és menddörög az ég. Csak mi legyünk a gyávák?! Bocskay hajdúi már harcba szálltak! Kemény ökölcsapásuk helye ott fog égni a kormány bűnös, sápadt képén. De hol vagyunk mi? Hová lett Debreczen hazafias polgársága, — mondjátok, — háová lett?!

Polgártársak, ne hagyjuk ezt a

szegyént magunkon száradni, amiről még a késő unokák is meg fognak emlékezni: hogy csak mi, Debreczen polgárai nem mozdulunk meg.

Allamcsiny folyt le a magyar alkotmány ellen, csonka parlament intézi az ország ügyeit, mi következtetik ezután? Allamcsiny, csonka-kaparlament — forradalom! — Igen, forradalomba kergetik az országot.

Mi nem maradhatunk tétlenül az ilyen nehéz időkben. Mi nekünk is cselekednünk kell. A munkástestvéreink velünk lesznek, mert velünk is vannak. Debreczeni polgárok: tiltakozunk! Hadd konduljanak meg a vészharangok Debreczenben is és repüljenek végig a magyar rónákon. Talpra polgárok!

A gyermekek réme.

El kell törölni a vizsgákat.

Debreczen, jun. 20.

Arról a rémről van szó, amely mindnyájunk életének egyik legkínosabb emléke, a vizsgákról. Ilyenkor júniusban, a nyár első igazi hónapjában, mikor minden élő pompázó fejlődésbe szökken, a járókelő, akit a reggeli friss levegő kicsal valamelyik sétányra, a fák alatt kisebb-nagyobb fiukat és lányokat lát minduntalan, akik valami csökönyös nekibuzdulással dugják a fejüket egy-egy könyvbe és a jkaik hangtalan és lélektelen szavakat mormolnak. Némelyiknek a ritkán felvetett szemén úgy meglátszik, hogy szívesen dobná a fűbe a könyvet, hogy melléheveredve bámészkodják az égre gondtalanul. De nem lehet, mert a háta mögött sarkalva jár a vizsga réme s ráncokat rak a sima homlokokra, rettegést a makulátlan szívekbe.

Szinte felesleges beszélni róla, anynyira elintézett dolog már ez a vizsgakérdés. A közvélemény, sőt az illetékes szakemberek is teljes megvetéssel sujtják a mai rendszert, amely bonyodalmas, kényelmetlen és barbár mind a gyermekekre, mind a nevelőikre nézve. És csak bámulni lehet, hogy annyi időn keresztül még sem változott a helyzet. A mai meglett emberek diákori emlékei teljesen azonosak azokkal a félelmekkel, a

meltyek a jelen kis kultur-katonákra aktuálisak. Valószínű, hogy a kérdés sokkal bonyolultabb, mint első pillanatra látszik s ezért nem mertek még hozzányulni. No de egyszer már itt az ideje a szemébe nézni ennek a rémnek.

Azt mindenki belátja, még ha ő maga nem is ment keresztül azokon a félelmeken, amik egy évvégi vizsgát megelőznek, ha csupán látta is valamelyik kis rokona, vagy ismerőse izgatott, rohamos és tuleröltetett tanulását, belátja, hogy a mai rendszer tarthatatlan. Igen sok erkölcsi, sőt eminens pedagógiai érdek beszél ellene. Mert az iskolába járók általában három csoportra válnak. Vannak éleleszü, könnyű telfogású gyermekek, vannak kisebb nehezebb fejű, de szorgalmas gyerekek és afféle kis akasztófára való, akik nem akarnak tanulni. Hát már most a jó fejű gyerekek általánosságban és önkéntelenül is szervezve, feldolgozva bírja az egész évben áttanulmányozott anyagot s így a legideálisabban megfelel az iskola céljának. És ilyenkor vizsga felé mégis ő «drukkol» legjobban, mert az elenyésző fontosságú részletek, apró semmiségek végtelen tömege nem fér el a fejében, pedig neki már tradícióból, kötelességből is tudnia kell. Így évről-évre jobban

kifárad az agya s mire az igazi önálló gondolkodás és alkotás terére kerül, meg van örülve, tehetetlen. — Ezer példa van az életben az ilyen eminens diákok pályatévésztsére, de rékbatörésére.

Lássuk a másikat. A tehetségtelen, de szorgalmas diák élete egész évben is mártíromság, tél a szegyénytől, a szüleitől és ezerszeresre fokozódik ez az izgalom a vizsgák idején, amikor egy naptól, egy perctől érzi függőnek egész jövődősorsát. Az a rosszul feltogott kötelességérzet, amit beleneveltek, rettentessé teszi a küzködő fiatal lélek helyzetét. Hogy ez mennyire nem egészséges állapot, arról az orvosok tudnak beszélni, akiknek ezer és ezer esetben kerül a kezük alá ilyen télrecsigázott agyu tiatalember.

A harmadik fajta, a léha, könnyelmű diák, aki egész évben felületes volt, nem törődött az egyes szekundákkal abban a meggyőződésben, hogy majd év végén mindent kijavít. Ilyenkor már ő is vad elszántsággal szeretne tanulni, de természetesen nem pótolhatja az elmulasztottakat. A bukástól ő is retteg, mert fenyegetve áll mögötte a családja, az ismerősei, az egész társadalom.

Akadhatnak még más típusik is, de ebből a három főtipusból bizonyossá válik, hogy azoknak sem külön b a helyzete. Ilyenformán aztán világosan megláthatjuk, hogy a fejlődő ember ezen időszak, mikor éppen a jövőre készül elő és gyűjt erőt, ahelyett, hogy a tiatalságnak járó minden szórakozással teljes és játszva tanító lenne, egy kínos, a gyermekekhez nem méltó szenvedésekkel, idegeit megviselő izgalommal teli periódus, ami mindenre alkalmas lehet, csak arra nem, hogy szabad, világos belátású, gyors gyakorlati észjárású, egyszóval életrevaló embereket neveljen a jövőnek.

Semmi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy a nyilvános inkvizíció-szerű, látványosságokba menő vizsgákon maga a tanár mondja néha:

— En nem értem. Egész évben jól tanult ez a fiu és most semmit sem tud.

Nos hát az ilyesmi nyilvánvaló abszurdum, azt mindenki beláthatja. — Mindenképpen elérkezett az ideje annak, hogy a vizsgarendszer alapos, gyökeres reformjával foglalkozzanak. Az eredmény nem lehet kétséges, hiszen a tárgy maga csak úgy önti az emberbe a szeretet, a gondosság és fejlődésvágy ezer motívumát, csak el kellene kezdeni már egyszer. Ha csak egy követ szakítanak ki ebből az ősi építményből, magától omlik össze és akkor megnyílik a tér a jövő igazi, modern, friss szellemű iskolájának.

Hajdumegye vétója

**Hajduvármegye
nem hajtja végre
a törvénytelen
törvényeket!**

Debreczen, jun. 20.

Hajduvármegye, a Bocskay vármegyéje vétó jogával fog elni a Tisza-Lukács-féle alkotmánytörés, hazafias ellen. Hajduvármegye ki fogja jelenteni tiltakozásában, hogy a törvénytelenül hozandó törvények végrehajtására vonatkozó közreműködését meg fogja tagadni és tisztviselőinek meg fogja tiltani.

Csakis ilyen határozat lehet méltó Hajduvármegyéhez: Wessprémy István, a nádudvari kerület országgyűlési képviselő indítványához, amely Hajduvármegye június 27-iki rendkívüli közgyűlése elé fog kerülni, részletesen mutat rá azokra az okokra, amelyek indítványát szükségessé teszik. Nincs kétségünk benne, hogy a Hajduság tiltakozása olyan egyhangu és olyan impozáns lesz, amely megfogja döbbeníteni ellenségeinket.

Biztos forrásból értesülünk, hogy a hajduvármegyei munkapárt, főképpen a bősziromények (de hiszen főképpen csak itt vannak munkapártiak) szolidárisak lesznek a függetlenségi párttal. Mert Hajduvármegyében lehetnek kormánypártiak, de hazafiasok nem lehetnek soha.

Wessprémy István indítványa külföldben a következő:

Az indítvány.

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Nemcsak képviselőházunkban, hanem az egész országban mély megdöbbenést és zúgó felháborodást keltett a képviselőház elnöki székében törvénytelen választás alapján beült gróf Tisza István azon erőszakos ténnye, melylyel a hírhedt véderőtörvényjavaslatot általánosságban és részleteiben, sőt harmadszori felolvasásban is elfogadották, megszarvazolták jelentette ki, anélkül, hogy a szólásra felított képviselőnek a szót megadta, a vitát bezárta, a kérdést érthetően feltette, a képviselőket szavazásra felhívta és a szavazás eredményét megállapította, a vagy meggyőződött és másokat meggyőzött volna arról, hogy a képviselők az elnöki széket eloglaló ur ajkáról a pokoli zajban elszálló kijelentésekről egyáltalában tudomást szereztek.

A közmagbirtokozás tehát gróf Tisza magatartása és eljárása felett a fájdalom erősen indokolt.

Nem kisebb dologról van itt szó, mint arról, hogy a hajduvármegyében és általában mámorában határt, féket nem ismerő ur a magyar parlamentben alkobozza az alkotmányos eljárás szabályait, személyi ön-

kényanggal tultette magát a törvényeken, erőszakkal, rendőri, csendőri és katonai karhatalommal tette urrá magát a törvényes rend, emberek, általában a helyzet felett, a törvényhozás terméből rendőrökkel hurcoltatta ki és katonai kordonnal tartotta távol a nép megválasztott és az ő jogtalan uralmát némán tűrni nem tudó képviselőit és mindazent, egyaránt jogtalan és erőszakos, fényekben nehezen gyógyítható, még mondhatnám talán, halálos sebet ütött a magyar alkotmányon, elrabolta a nemzet jogát s keserűen példázta előttünk a zsarnoki, az önkényuralom legvértörőbb jelenetét.

Ilyen végtelenül szomorú helyzetben ne legyen felhívó, ha azt kérdezem: ugyan mi baj, vagy mi rossz lehet még hátra e szerencsétlen nemzet számára?

Azt mondják: a nyílt abszolutizmus. Dőre fenyegetés! Hát az mi, midőn egy ember, pedig nem is fejedelem, egy országgyűlésnek, szabály, törvény, alkotmány ellenére korlátlan ura, feltétlen parancsolója s parancsainak karddal, szuronygal, golyóval és talán akasztótával is végrehajtója?

Ez már pőre abszolutizmus az én telfogásom szerint, vagy ha nem az, hát annál is rosszabb, lealázóbb, vigasztalan, siralmas állapot. Igen, mert egy abszolút fejedelmi akaratot végrehajtó katonai hatalom lehet szigorú, de majd mindig becsületes, de egy felkapaszkodott szivtelen ur eljárása mindig kegyetlen és többnyire becsutelen.

Ha már ilyen nehéz napokra virradtunk, nekünk nem szabad megremélni, össze kell tartani, vállelve hazafiaságunk teljes erejével kell viszszarvazni a nemzet jogaira, alkotmányos életére mért durva támadást.

E célból indítványozom, hozza meg közgyűlésünk s közöjje telraltilag a kormánygal a következő határozatot:

«Hajduvármegye törvényhatósága a legsúlyosabb aggodalmat táplálja a magyar országgyűlés képviselőházában i. év június 4-én s az ezt követő napokon történt törvénytörés és alkotmányrombolás feletti, elhíli Tisza István gróf erőszakos és hazafiallan eljárását, az ezen eljárással magát azonosító kormány ellen a legnagyobb fokú bizalmatlansággal viseltetik.

Ohajtja és keri, hogy a törvény és törvényerejű szabályok uralma a parlamentben hovaelőbb helyreállítassék és kijelenti már most, hogy a ne-

tan törvénytelenül hozandó törvények végrehajtására vonatkozó közreműködését annak meg fogja tagadni és tisztviselőinek meg fogja tiltani.»

Hiszem és remélem, hogy Hajduvármegye közönsége e határozati javaslatot, illetőleg indítványt el fogja fogadni. Vér, jó magyar vér buzog Bocskay utódai ereiben, lelki hazafiság lakja, szívében honszerelmem lobog. E népben nem csalatkozhatom.

Wessprémy István.

A vizsgák.

Sétaterek padjain, a liget árnyas sétányain, a fasorban, — mindenütt tanuló diákokat lehetett látni mostanság.

Köngv a kezükben, a szájuk örült gyorsasággal morzsolta a mondani-valót. A dunántúli dombos vidék. közönséges törtéi közönséges törtéi ugy osztunk, előbb jön az alany, aztán jön az állítmány, sumus, estis, suni, de az elégedetlen főnemesek a néneirómai császárhoz fordultak segítségért, nis es ollis himneműek, a szörend háromféle, egyenes, fordított és függő.

Felnőtt emberek sajnálkozva és fölényesen mennek a tananyagot du-dorászó gyermekek között. A felnőtt ember gögösen sajnálja a tanulót és gondolja magában: csak tanulj fiam, az a dolgod; viszont nekem milyen jó, hogy már felnőtt vagyok és mindazt teljesen tudom az intelligenciámmal, amit most tanulsz. A dolgot pedig ezzel szemben úgy áll, hogy a fölénnyre nincs teljes jogalap.

Minden felnőtt ember tegye a kezét a szívére és vizsgálzék le ezenel a negyedik elemiből. Ki-ki feleljen meg a következő kérdésekre:

1. Mik Debreczennek a keleti határai?
2. Mi az a végtelen szakaszos tizedes tört?
3. Hányféle méssalhangzó van a magyar nyelvben?
4. Mikor uralkodott Aba Sámuel és ki volt ez egyáltalában?
5. Mikor született Ferenc József?
6. Milyenek azok a gyakorlatos igék?
7. Hol van Reykjavik?
8. Mond el a Duna mellékfolyóit.
9. Melyik király alatt volt Magyarország területe a legnagyobb?
10. Mely számok oszthatók hat-tal?

Eleg kuláns iskolaszéki tag vagyok; tíz kérdést adtam. Valld be, nyájas olvasó, hogy a negyedik elemiben megouknál.

Letartóztatott váltóhamisító.

Debreczen, június 20.

Ezelőtt néhány nappal a fehérgyarmati csendőrséghez feljelentés érkezett Bessenyei János pengigéi lakos ellen. A feljelentés elmondja, kos ellen. A feljelentés elmondja, hogy Bessenyei János a múlt év végén több váltót nyújtott be a Szat-

mármegyei Takarékpénztár Részvénytársaság fehérgyarmati fiókjához, s a áltikon levő aláírások hamisak.

A csendőrség a feljelentés alapján rögtön megindította a nyomozást, amelynek során megállapították, hogy Bessenyei Bodnár Ferenc, Varga László, Szabó József, Miklós József, Miklós András és Nagy István fehérgyarmati gazdálkodók nevére 40—110 korona értékű váltókat hamisított s azokat le is számítottatta.

A csendőrség azután Bessenyeit letartóztatta és vallatásra fogta.

A letartóztatott ember eleinte tagadott, később azonban beismerte tettét, majd beismerte, hogy a váltóhamisításokat már régebb idő óta üzi, s az így szerzett pénzből tartja fenn magát már évek óta.

Bessenyei külföldre már ösmert alakja a csendőrségnek, hamiskártyázásért és csalásért többször volt büntetve.

A váltóhamisítót a csendőrség letartóztatta és beszállította a szatmári királyi ügyészség fogházába, a hol vizsgálati fogságba helyezték.

Ujságírók dolga.

A VHOSZ közgyűlése előtt.

Debreczen, jun. 20.

Június 30-án tartja a Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége közgyűlést Győrött. A közgyűlésre az idén nagy az előkészület, hiszen tisztújítás lesz.

A VHOSZ vezetésével a szövetségi tagok egy része régóta elégedetlen. A legutóbbi tisztújító közgyűlésen, a balatonin, újabb három évre mégis a régi vezetőséget választották meg. S az idén megint javarészt a régi vezetőség jut a tisztelőbeli állásokba.

Azok a vidéki ujságírók, akik a vidéki ujságírás presztizsére mégis csak gondolnak, kénytelenek ugyanis a vezetőséggel és az ezt támogató «nem hivatásosokkal» egybefogni, mert az utolsó esztendőben olyan törekvések jelentkeztek, amelyekkel való szemközttállás szinte fontosabb, mint azok a szempontok, amelyek a VHOSZ teljes reneszánszát követelnék meg.

Az a veszedelem van ugyanis, hogy az erők megosztása esetén oly tekintetek jutának diadalra, amelyeknek képviselői a VHOSZ-ben nemcsak a széthuzást, de az anyagi romlást is előidéznék.

A cél az, hogy nagy fizetéssel valakinek titkári állást szervezzenek Budapestben, hivatalosdít játszanak, a helyett, hogy a szövetség segélyalapját növelnék.

A VHOSZ közgyűlése mindenesetre izgalmasnak ígérkezik és remélhető, hogy ez a közgyűlés a Szövetség egészséges fejlődését fogja megalapozni.

Riadalom

az Első Takaréknél.

Debreczen, június 20.

Nagy riadalom volt ma délelőtt a Debreczeni Első Takarékpénztár palotáján. Egy egész csomó járókelőt fenyegetett halálos veszedelem.

A dolog úgy történt, hogy Fogelhut Ignác bádogossegéd a palota kupoláján volt elfoglalva valami forrasztási munkával. Mivel azonban nem érte el a forrasztandó helyet, kötelen egy létrát húzott fel a magasba.

A kötél azonban nem tudni, hogy mi okból, elszakadt és a létra zuhanni kezdett lefelé.

Dermesztő pillanatok következtek. Fogelhut azonban nem vesztette el hideg véré, hanem már amikor észrevette, hogy a kötél szakadni kezd, teljes erejéből kiáltozni kezdett a járókelőkre.

Óriási riadalom támadt, de a járókelőknek ijedtségen kívül egyéb bajuk nem történt, mert mire a létra a földre zuhant, akkorra már mindenki elmenekült a veszélyes helyről.

Miért nincs

Debreczenben Cigarillos?

Debreczen, június 20.

Előre is kijelentem, hogy arra a kérdésre, miért nem kapható Debreczenben és három város kivételével, az egész országban Cigarillos, nem ofgok felelni. Nem fogok felelni, mert nem is tudok, sem én, sem ő, sem mi, ti, ők.

A kérdést nem is azért irtam a cimbe, hogy válaszoljak rá, hanem, hogy legyen még egy megoldatlan probléma, mely a népnek széles rétegeit foglalkoztassa.

Tudom, ez kegyetlenség tőlem. — Mert ez a probléma csak azokat érdekli, akik szivaroznak. Azok pedig csak akkor tudnak problémákon gondolkodni, ha szivaroznak. Már most, hoyan oldják ők meg a Cigarillos problémáját, ha a többi szivar drága, Cigarillos pedig nem kaphatnak?

Most veszem észre, hogy a jabb probléma támadt. Nem is folytatom ezt ebben a modorban tovább, mert akkor a problémák egész sorozata keletkeznék, anélkül, hogy a kérdés megoldható lenne. Mert mint a szülészetből is ismeretes: egyik kérdés szüli a másikat.

A további kérdéseket tehát mellőzöm. És a probléma megoldásául ajánlom, csináljunk egy cigarillos bevezetési vállalatot, m. sz. Ez kitűnő jövedelmező vállalat lenne és olyan speciális, amelyhez fogható még nincs Magyarországon. Az volna a speciális jellege, hogy a tiszta hasznót nem a szövetkezet évi mérlege mutatná ki és nem osztalékban kerülne a részjegyesek zsebébe, hanem a tiszta haszon az a különbö-

takarítana meg, amikor drága szivar helyett Cigarillosot szívna.

Ez nem humor, ez komoly ötlet és ők ne is nevéssenek rajta, mert akkor én azonnal visszaszívom és azután még Cigarillosot sem keli szívnom és nem lépnek be a szövetkezetbe, ami pedig nálam nélkül nem jöhetne létre.

zet lenne, melyet minden tag akkor

„A Nap”

a kormány szolgálatában.

Az Új Debreczen leleplezése.

Debreczen, jun. 20.

«A Nap» kormánypártivá való átvételéről szóló tegnapi cikkünk széles körben nagy konsternációt keltett. Lapunk olvasói közül számosan kerestek fel bennünket azon véleményükkel, hogy nem tévedtünk, amikor cikkünkkel «A Nap» homlokára rásütöttük a mungó-barátság Kainbelyegét, mert «A Nap»-ot olvasók közül sokaknak hetek óta él a gondolatában az a szubjektív benyomás, hogy a hajdan oly erős ellenzéki lap irányában valami nagy metamorfozis ment át a legutóbbi időkben.

«A Nap» frontváltotatása nagyon sok olvasó lelkében ingatta meg a nyugtatott betű iránti bizalmat és a sajtó szavának erejében való hitet.

«A Nap» — mint ismeretes — több volt, mint közönséges ellenzéki organum. Az Est keletkezése előtti időkben valóságos fanatizálójá volt az utcának. Fektelen, fennhéjázó hangja sokszor szinte megdöbbentően ordított ki a sajtónak nevezett nagy papiros-erdőből. Egészen új hangot, a hangulatkeltésnek új színezését, új és a szertelenségig mérezt formákat honosított meg és egyben mind a mostani időkig következetes volt: a mindenkor kormányok kérérelhetetlen ostromzásában. A megboldogult darabont-kormányt még halóporaiban is megrugdosta.

A koalíciós kormány uralomra jutása után nem engedett a kemény hangból és nem kímélte a koalíciós függetlenségi párti tagjait sem. Gróf Khuen, gróf Tisza István valóságos hőhérok voltak a derék boulevard-lap szemében és így találta Lukács, mostani kormányelnök is. Ettől fogva szakadt meg «A Nap» ellenzéki fonala. És most már semmi iránt sem maradt fenn kétség, csupán azt vélik tudni sokan, hogy mennyit kapott érte?...

Debreczeni történet.

Mikor a jóbarátok megtréfálják egymást.

Debreczen, jun. 20.

Történetünk két szereplője debreczeni kereskedő. Az egyik, hogy megtréfálja barátját, megsugta az illető feleségének, hogy férje bizony azért jár olyan szorgalmasan a moziba, mert ott a hölgyeknek nagyon lelkesen udvarol.

Nosza lett nagy háborúság, a feleség kegyetlenül megszigta a másik urat. Az persze megtudta hamar-

san, hogy ki érta neki ezt a kellemetlen vermet.

Erre aztán ő is bosszúval fizetett. Ement az ő irítás barátja feleségéhez és azt mondta neki:

— Tudja miért jár a férje a Riesz-téle cukrászdába?

— Cukrokat hoz nekem.

— Igen? — folytatta gungosan a férliu. — Még ne is hozzon cukrokat? Persze, hogy cukrokat hoz.

— Miért mondja ezt olyan gungosan?

— Mert nem a cukrokért megy oda, hanem azért, mert udvarol a cukrászlányoknak. És mondhatom... azaz tovább nem mondhatom, mert nem akarom önt elszomorítani.

Az asszony dult-tult és azt mondta:

— No várjál!

És nemsokára jött haza a férj. Tényleg a cukrászdában járt, de oly ártatlanul, mint a ma született cukrászlány.

Szóhoz sem jutott, amikor az asszony már rávált:

— Hol voltál?

— A cukrászdában — felelte a férj gyanutlanul.

E pillanatban két hatalmas pofon csattant el az egyik ur ábrázatán.

— Majd adok én neked cukrászdát — mondotta a feleség.

Délután a Hungáriában találkozott a két jóbarát. És az, aki a másikat ilyen csattanó tréfával fizette ki, odasugta a törzsasztalnál:

— Mit gondolsz, nem lehetne egy jó moziképet csinálni arról, mikor te cukrászdába mégy?

Hogy utazik

Tisza István?

Az orosz cár se különbül

Nagyvárad, június 20.

A fehér cár országában, ha az életért remegő atyuska utra kél, tudjuk, hogy a merre a vonat elrobog, minden sürgönypözna mellett egy-egy kozák szuronya csillog. Így utazik a minden oroszok cárja hű népének birodalmában, ahol léptenyomon a halál ólalkodik, bombák füstölnek, revolverek csöve meredezik.

Emlékeztetnünk kellett erre most, amikor egy különös, muszkaizű intézkedésről adunk hírt.

Nagyvárad és Békéscsaba közt tegnap erős csendőri és katonai kirendeltség tartja megszállva a kis vasuti állomásokat. Teljes fegyverzetben vezényelték ki a katonákat. 30-40 főnyi kis csapatok toboroznak az egyes apró állomásokon. A fegyverek gulába vannak rakva s a bakák nyugodtan pipáznak, kártyáznak. Semmi dolguk. Egy-egy altiszt gondjára vannak bízva.

A katonákon kívül csendőrök vigyáznak az állomásokra s a vonat utasai ugyancsak elbámulnak, hogy miért őrzik ilyen nagy erővel a baktérházakat.

De történt más is. A cséffai és nagyszalontai postahivatalban to-

vábbi intézkedésig éjszakai telefon és táviró szolgálatot építettek életbe. A szolgálat egész éjjel tart s tegnap rendelte el a nagyváradi postai igazgatóság.

A postaigazgatóság természetesen megtagadta a felvilágosítást, hogy miért történtek ezek a rendkívüli intézkedések és így csak következtetni lehet.

Mit keres az állomásokon a katonaság s minek az éjjeli telefon-szolgálat? Nem nagy fejtörés kell, hogy a titkot megfejtsük. Tisza István hazautazik a fővárosból geszti birtokára.

De kitől fél? Miért ez a nagy ijedtség.

Éjjeli csendélet.

Férj, az ő felesége és az elpáholt harmadik

Debreczen, jun. 20.

Csányi Jánosnak csinos, fiatal és szemrevaló, takaros felesége van. — Mintegy másfél évvel ezelőtt náluk lakott Kiss Ferencz, aki már akkor hevesen udvarolt az asszonynak. A férj ennek neszét vette és kiadta az útját. Kis Ferencz azonban nem hagyta félbe a szerelmet. Tudni kell és a történethez tartozik, hogy Kis Ferencz rendszerint akkor volt szabad, mikor Csányi János munkában volt. Így történt meg, hogy Kis Ferencz minden nagyobb kellemetlenség nélkül tölthette idejét János fiatal felesége oldala mellett. A szomszédok tudták, hogy János fiatal feleségének eredményesen udvarol Kis Ferencz. A férj azonban — ami természetes is — nem tudta, sőt nem is sejtette, hogy megcsalják. Csányi azt hitte, hogy mióta Kisnek kiadta az útját, azóta még a háza tájéka sem fordul az meg.

Nemrégiben az asszony egyik el-lensége besugta a férjnek:

— Megcsal az asszony, Kissel viszonya van.

Csányi személyesen akart meggyőződni a helyzetről. Tegnap elment hazulról. Nagyon szomorúan és csendesen viselkedett Csányi, úgy hogy egész este szavát se lehetett hallani. Csendesnek látszott ez az ember; a szive azonban erősen zakatolt. Éjjel előtt izgatottan, felhevülten ment hazafelé. Minél közelebb ért lakásához, annál izgatottabb lett. Tizenkét óra lehetett, mikor lakásához ért. Még világos volt a szobában. Csányi be-zörgetett. Az asszony hirtelen elfujta a lámpát és kiszólt:

— Ki az?

— Az urad.

A férj azonban nem sokáig álldó-gált az ajtónál, hanem betörte. A szerető menekülni akart. Nem sikerült. A férj megfogta felesége csabítóját, földhöz vágta, megtaposta, felholtra verte, aztán kidobta. A nagy lármára — mert a dolog természetesen nem ment simán és zaj nélkül — a szomszédok telébredtek és félig kárörvendően, félig szánakozóan nézték az esetet.

A megvert csabítót kocsiban vitték el a szerelem színhelyéről.

A „Világ” a debreczeni pénzpiacról.

Debreczen, jun. 20.

A «Világ» című előkelő fővárosi sajtóorgánium érdekes cikkeskét közl a mai számban a debreczeni pénzpiac helyzetéről. Többek között a következőket írja:

— Egyáltalában nem látszik javulni a helyzet a vidéken, újból egymást érik azok a szomorú hírek, amelyek pénzintézetek likvidációs nehézségeiről, a legjobb esetekben szanálásról tudnak. Néhányról most hallatszanak újabb hírek a pénzügyvilágban, ahol különösen a debreczeni piac vigasztalan helyzetéről történik említés. Ugy mondják, a válságos idők annyira megromlották a piacot, hogy egy száz-ezerkoronás értékű ingatlanra alig lehet kétezzer korona költséget kapni. A debreczeni intézetek közül a Nagymagyaralföldi Bank egy hónapi moratóriumot kapott; a bankot szanálni fogják. Az Általános Forgalmi Bank úgy szerzett újabb tőkét, hogy eladta tiszadobi gazdaságát a Rosenfeld és Gara-cégnek. Ebből a tranzakcióból több mint másfél milliót vett be, de elcsúszott a birtok évi száz-százhusz-ezer korona jövedelmétől. Ezek az intézetek tehát rendeződtek, de egy új kisebb intézet és egy szövetkezet küzd zavarokkal. A Hazai Takarékkal érdeklősségben álló Debreczeni Első Takarékpénztár egymaga számos környékbeli kis intézetet szanált.

Hajdu vármegye rendkívüli közgyűlése.

Debreczen, június 20.

Hajdu vármegye törvényhatósága június hó 27-ik napján délelőtt fél 10 órakor a debreczeni városháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart.

A rendkívüli közgyűlés tárgysorozata a következő tárgyakat öleli fel:

1. A m. kir. honvédelmi miniszter leirata a honvéd hadapród-iskolánál létesített vármegyei alapítványi hely egyikének betöltése tárgyában.
 2. Alispáni előterjesztés a törvényhatósági utnevelők utátlaltánya ügyében.
 3. Alispán kérelme egy havi szabadságdíj engedélyezése iránt.
 4. Alispán bemutatja jóváhagyás végett 3653—1912. számú véghatározatát, mellyel Szeged Istvánné volt nyugdíjas vármegyei hajdu özvegyét nyugdíjazta.
 5. A tisztviselő nyugdíj választmány javaslata Horváth Károly vármegyei segédlevéltáros nyugdíjazása iránti kérelme tárgyában.
- Dr. Losonczy Almos vármegyei tisztiorvos dr. Békési Lajos és dr. Lőfler Mór egyetemes orvostudorok oklevelét kihirdetés végett bemutatja.
7. A Debreczen—Füzesabony—ohatpolgári helyi érdekű vasút részvénytársasági igazgatósági és felügyelő bizottságának az 1911. évi beszámoló jelentése.

8. A Művészház, az új magyar művészek területének megkeresése alapító tagokul leendő belépése iránt.

9. A Bukaresti Első Magyar Betegsegélyző temetkezési és köznevelődési egyesület kérelme segélyadás iránt.

10. Földes község 140—909. sz. határozata a községi főjegyző részére 300 korona külön tiszteletdíj megszavazásáról.

11. Hajduszovát határozata ingatlan eladásáról.

12. Vámospércs határozata a községi szegény alpnak Török Gábor ellen fennálló 20 korona követelése elengedéséről.

13. Földes község előjáróságának a Kállay-alap kezeléséről az 1910. és 1911. évekre vonatkozólag készített számadása.

14. Hajduszovát község határozata középület építése és erre 30,000 korona költségen felvételéről.

15. Nádudvar község határozata György Julianna óvodó részére 200 korona személyi pótlék megszavazása tárgyában.

16. Hajduszoboszló határozata a hidmérleg 1910. évi használati díjának leszállítása iránt beadott kérelem tárgyában, felebezzel.

17. Hajduszovát határozata hasonbérieti ügyben.

18. Hajdudorog határozata zálogjog törleszi engedély kiadásáról.

19. Püspökladány község képviselő testületének a fogyasztási adó bírságpénz egyrészének a kezelők részére leendő álagédése tárgyában hozott határozata Kiss Mihály és társai felebezzel.

20. P. Nagy Antal és társai felebezzel a Püspökladány községben megtartott általános tisztújítás alkalmával községi gazdának megválasztott Nagy Mátyás megválasztása ellen.

21. Weszprémi István országgyűlési képviselő, törvényhatósági bizottsági tag önálló indítványa az országgyűlés képviselőházában f. évi június hó 4-én s ezt követő napokon történt események elítélése s a kormány iránti bizalmatlanság kifejezése iránt.

HIREK.

Panaszkodnak

a masamódok, hogy ma holnap éhen halnak, nem tudnak megélni, önkre mennek, kikerülnek az utcára, mert a masamód ipar pang, mint a piny. Drága a kalap és rosszul megy az üzlet. Nem tudnak keresni és ha keresnek, sem tudnak találni annyit, amennyiből megélhetnének.

Panaszkodnak, sirnak szegények, hogy rossz világot élnek, rossz csilagok járnak, isten óvja a szegény masamód iparagat.

Ezt mondják ők.

Most mit mondjunk mi, illetőleg mit mondjanak ők, még szegényebb és még kétségbeesett család-apák, férjek, rokonok, híverek, udvarlók és egyéb himnemű mártírok, akik padlásszobákban laknak, kukoricamált vascorálnak, lyukas cipőben járnak, levegőt szívnak havanna

helyett, kocsit húznak, zsákokat hordanak, vért izzadnak, belecsúsznak, megőrülnek, hogy csak a szeretett nőnek, akihez meleg kapcsok és szép kötelekék tűzik önéket: divatos új kalapja legyen.

Mit szóljanak ők, akiknek minden hajuk szála az égnek mered, mint egy pléröz, ha csak a masamódra gondolnak! Mit szóljanak ők, akik egy hónapig dolgoznak, hogy megkeressenek egy szerényebb női kalapra valót?

Ha egyszer ők népgyűléseznének a masamódiar miatt, az volna csak egy kongresszus, amilyent még nem látott a világ!

— Szakosztályi ülések az iparpartélyban. Az iparpartélyban június hó 24-én délután a cipészek, festők, kőművesek szakosztályainak választmányai tartanak ülést.

— A custozai csata évfordulója. A cs. és kir. 39. házi ezred a custozai csata évfordulóját folyó hó 24-én ünnepli, amely alkalommal délelőtt 9 órakor a Szent-Anna-utcai római katolikus templomban a becsület mezején hősi eseményekért gyászistenit tisztelet tartatják, mely ünnepélyre az emlelt csatában részt vett katonák a tisztikar nevében meghívotnak.

— Egy elmebeteg asszony halála. Tegnap délelőtt Szinerváralja község határában a Szamos feloszlásnak induló női holttestet vetett partra. A hullában Kis Lajosné szinerváraljai lakost ismertek fel. A hullát beszéltették a kórházba, ahonnan concolás mellékesével temetik el. A vizsgálót megállapította, hogy az asszony, aki már régebb óta elmebeteg volt, szeszivott, öngyilkos lett.

— Megégett gyermek. Bánhorvát község határában tegnap délután Gyarkó Dezső 7 éves fiú lábát a mezőn a tűz mezejében a szőlőszőlő rakott, elgyújtott s mikor a lángok már jó magasra csapkodtak föl, játszi kedvében messziről neki futott a máglyának s többször átugráta. A lángoktól egyszer csak tüzet fogott a fiú ruhája s mivel nyomban nem vette észre a bajt, az egész ruhája lángba borult. A szerencsétlen fiú nem tudott segíteni magán, az iszonyú fájdalom miatt eszméletlenül rogyott össze. Mire a mezei munkások rákadtak, már halott volt s teste szénvé volt egve.

— Csereznye-ünnepély. A debreczeni cipész-csizmadia munkásoknak szakegyesülete f. évi június hó 23-án, azaz vasárnap a Munkás-Othton (Margit-fürdő) összes termében, saját könyvtára javára táccal, konfetti és szerpentin csatával egybekötött és reggelig tartó csereznye-ünnepélyt rendez. Belépti-díj: személy-jegy előre váltva 1 korona, pénz tárnál 3 korona 20 fillér, család-jegy előre váltva 2 korona 80 fillér, pénz tárnál 5 korona 20 fillér. Jegyek előre válthatók: Fitori Amrus ur cipész-üzletében Szent Anna-utca 27, Kárpóli Nándor ur fodrász-üzletében Eötvös-utca 64, Vági István ur ékszerész-üzletében Miklós-utca 5, Moskovszki Ferencz ur fodrász-üzletében Csapó-utca 56, a Munkás-Othtonban a gondnoknál és a rendezőség összes tagjainál. A zenét a Munkás-Othton kitűnő zenekara szolgáltatja. Kezdeté este 8 órakor. Felülvezetések a nemes cél érdekében köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— Végzetes pisztolytiszogatás. A miskolczi kórház főorvosának, dr. Sidlauer Arminnak a fia Onga községben szerencsétlenül járt. Pisztolyát tisztogatta, amikor a tegyver kezében elsült és a hiatalembert életveszélyesen megsebesítette.

— Lopás. Szántó Istvánné feljelentést tett a rendőrségen, hogy Vigkedvő Mihály-utca 66. szám alatti lakásából valaki egy pár lábbelit ellopott.

— Házipari szövetség. Az Országos Magyar Házipari Szövetség jun. 25-én, délután 5 órakor az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum dísztermében, Budapest tartja II. évi közgyűlését. Napirend: 1. Jelentés az 1911. üzleti évről. 2. 1911. évi számadások bemutatása és a költségvetés megadása. 3. 1912. évi költségvetés előterjesztése. 4. Alapszabályok módosítása. 5. Választások és a számvizsgáló-bizottság kiküldése.

— A Nemzeti kévéházban egy jól szervezett női zenekar Takács Tusi primásné vezetése alatt ma és minden este hangversenyt tart. Szíves pártfogást kér: Rosner A., kávé.

— Társai tárgyak a rendőrségen. Találtatott egy kalaptól, több darab kules, 1 darab arcképes igazolvány, pénztárca pénzzel, egy darab nyakvédő, 1 pipa, 1 betéti könyv, 1 vízmérték, 1 benzines bádgy, 1 ezüsti óra és 1 érem. Igazolható tulajdonosa átveheti a belvárosi rendőrkapitányságnál, Szent Anna-u. 9. sz. alatt.

— Iparos Dalegylet közgyűlése. A «Debreczeni Iparos Dalegylet» 1912. június hó 23-án, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja az Iparpartély dísztermében XXII-ik közgyűlését, melynek tárgysorozata a következő: 1. Elnök jelentése az egylet múlt 1911. évi működéséről. 2. Pénztár állapotáról a számvizsgálók jelentésével. 3. Lettár állapotáról a számvizsgálók jelentésével. 4. Költségelőirányzat 1912. évre. 5. Tisztújítás. 6. Indítványok. A közgyűlést megelőzőleg háromnegyed 10 órakor választmányi ülés, melyre a választmányi tag urak ezúton hívatnak össze.

— A városi tisztviselők is kapnak családi pótlékot. A Városok Lapja főszerkesztője a belügyminiszteriumban a városfejlesztő törvényjavaslat benyújtása és a családi pótlék kiterjesztése iránt érdeklődve, egy igen kiváló és a városok iránt melegen érző államférfi által felhatalmaztatott annak a közlésére, hogy a belügyminiszter a városfejlesztő törvényjavaslatban oly rendelkezést is beiktatott, amely szerint a városok kötelezettek, hogy tisztviselőiknek a családi pótlékot az állami és megyei tisztviselőkhöz hasonló mérvben és módon adják meg. Államsegélyül a városok négy millió koronát kapnak, amely a rendőrség államosításáig fokozatosan emeltetnek, egészen 8 millió összegig. A 4 millió koronán, mint fix összeges felül eső államesély az egyes városoknak a rendőrségi kiadásaiik arányában bocsátatnak a rendelkezésére, mi különösen a fejlettebb rendőrséggel bíró nagyobb városokra nézve tekintélyes segítséget jelentene. A rendőrség államosításával a 4 millió koronán felül eső rész folyósítása a rendőrségi kiadásoknak az állam által való fedezése folyton beszűntetnének.

Rablógyilkosság a fővárosban

Fővárosi tudósítónk telefon-jelentése.

Budapest, jun. 20.

Rémes rablógyilkosság történt ma délelőtt Budapesten az Ötvös-utca 29. számú házban. Vincze Dezső 22 éves rovvott multu napszamos behatolt egy üzletbe, majd mikor szökni akart, a negyedik emeleten meggyilkolta Boronyik Katalin cselédleányt. A rablógyilkost elfogták.

Letartóztatott nagybirtokosok.

Fővárosi tudósítónk telefon-jelentése.

Budapest, jun. 20.

Még február havában történt, hogy Tarján József és Tarján Géza temesvári nagybirtokosok ellen hitelezők három csődkérvényt adtak be. A csődügy vizsgálata alkalmával kiderült, hogy a nagybirtokosoknak passzívja két millióra rag. A nagybirtokosok ellen most büntető feljelentést tettek a hitelezők, hogy a kielégítési végrehajtástól elvonják vagyonuk nagy részét. A budapesti rendőrség letartóztatta Tarján Józsefet és Tarján Gézát. A büntös manipulációk részeseit ma szállítják Temesvárra.

Zsebtolvaj-triumvirátus Debreczenben

Meghírsített debreczeni kirándulás.

Debreczen, junius 20.

A vasúti állomásnál elhelyezett rendőrsparancsnok, Furkó László, szép fogást csinált tegnap délután. Elcsipett három veszedelmes zsebtolvajt, amint a nagygállományon éppen leszálltak a Püspökladány felől érkezett vonatról és debreczeni kirándulásuk haditervei felől kezdtek egymással tanácskozni.

A rendőrségek és csendőrségek előtt közismert alakok Braun Samu, ennek testvére Braun Arnold és Paczner Gábor utazó zsebtolvajok. Kis ügyeiket leginkább a vonathan bonyolítják le. Ha azonban a szükség megkívánja, «dolgoznak» ök a szárazföldön is és ilyenkor leginkább a sokadalmaikat keresik fel. Legutóbb Kabán vendégszerepeltek és az ottani vásár alkalmával több ügyesen csinált zsebtolvajlást követtek el. A kabai csendőrség figyelmessé is lett a három jómódúra, akik jó színeiket megsejtették, hogy nyomukban vannak a kakastollasok, és idejében megugrottak.

Kabaról Derecske felé vették utjokat és tegnap délután megérkeztek a nagygállományon.

Veszítőkre jöttek, mert Furkó őrsparancsnok éles rendőrszeme hamar felfedezte őket a kijárat felé toluló sokadalomban és nyomban értalmatlanná tette a veszedelmes triumvirátust.

Rövid idő múlva távirat, majd telefonjelentés érkezett a kabai csendőrségtől, hogy a három zsebtolvaj Debreczen felé vette útját és felhívja a kabai csendőrség a debreczeni rendőrséget, hogy a jómódúakat csipje el. Furkó rendőri zsenialitása ekkor már megelőzte a kabai csendőrség figyelmeztető intézkedését.

A két Braun és Paczner nevű barátjuk különben régi jó ismerősei a debreczeni rendőrségnek. Fény éjük is ott díszleg a rendőrség albumában. Debreczen területéről egyjében kiiltották őket. Most viszontlátásuk azt eredményezi, hogy tiltott visszatérésért megbüntetik és a város területéről eltoncolják őket. Így talán elérhető lesz, hogy a három mákvirág joideig elkerülj Debreczent.

Franciaországban van a szökevény debreczeni nagybirtokos

Pásztor lt. Pásztor ott — Pásztor sehol

Debreczen, junius 20.

Mintegy másfél hónappal ezelőtt megirták az összes debreczeni lapok, hogy Pásztor Rosenfeld Ignác debreczeni fuvarozási vállalkozó hitelezői és a büntető igazságszolgáltatás elől megszökött és hihetőleg Amerika felé vette útját. A szökevény vállalkozó utjáról több levelet küldött haza, Debreczenbe és ezekben azt írta, hogy előbb Trieszibe, onnan pedig Amerikába megy.

Mint ismeretes, a rendőrség ezen a nyomon elindulva, intézkedett is, hogy a szökevény vállalkozót amerikai partraszállása alkalmával fogják el.

Ugy látszik azonban, hogy a ravas Pásztor Ignác a Trieszbe küldött levelekkel csak félreakarja vezetni a rendőrséget, hogy ezekkel egér utat nyerjen magának.

Algírából május 30-án keltezett levelezőlapot kapott Lang Andor debreczeni fiatalember és ebben Pásztor Ignác a következőket írja:

«Franciaországban vagyok. Innen megyek Nizzába. Isten veled. Irni fogok levelet. Mesés szép Franciaország és olasz. Üdvözöl barátod Pásztor.»

Nincs kizárva tehát, hogy a szökevény Pásztor ezóta már Nizza pazar gyönyöreit élvezzi, amíg a rendőrség valamelyik tengerparti kikötőnél várja lesi és a jó reményesség fejében hiszi, hogy a szökevény mihamarab bhurokra kerül.

Mindenesetre celszerű volna, ha a nyomozó hatóság a kies Nizzába es annak környékén is érdeklődne az iránt, hogy az ott tartózkodó elkelő idegenek közé véletlenül nem vegyült-e el Pásztor Rosenfeld Ignác, a debreczeni fuvarozási vállalkozó.

Vagy talán ezen levelező-lap is csak újabb félrevezető eszköz akar lenni a furfangos szökevény részéről, hogy most már igazán teljes biztonságban rejtőzködhessenek el az üldözö igazságszolgáltatás elől. Ez nem lehetetlen.

Szuronyok közt dolgozik a munkapárt

Fővárosi tudósítónk telefon-jelentése.

Budapesti, jun. 20.

Ma délelőtt, már a képviselőház nem tartott ülést, azért a parlamentet szuronyerdő vette körül, amelyen keresztül nem engedték az ellenzéki képviselőket.

Bizottsági ülés.

Ma délelőtt a véderőbizottság tartott ülést. Elnök lett Tallian Béla, jegyző Solymosi Ödön. A bizottság elfogadta az 1912. évi ujoncmegajánlást.

A Ház ülése.

A képviselőház legközelebbi ülését holnap délelőtt 12 órakor fogja megtartani. Napirenden szerepel: a további tenaivalók kérdése, ami bizonyára nagy fejtörést fog adni a munkásoknak. Mert hogy mik lesznek ezek a tenaivalók, arról eddig mi sem szivárgott ki a «bizalmasok» köréből.

Munka után: édes a nyugalom.

A kormány a Ház további üléseinek a tolymán a leggyorsabban le akarja tárgyalatni a Ház előtt fekvő ügyeket, úgy hogy kedden kezdetét venné már a parlamenti szünet. A munkó honatyákra ráér egy kis pihenés. Hiszen nagy munkát végeztek. És munka után édes a pihenés.

A Ház üléseit a kormány szeptember végéig szándékozik elnapoltatni. Eddig tartana a parlamenti szünet.

Ki akar katona lenni?

Először, másodszer, harmadszor: senki többet?

Debreczen, junius 20.

A debreczeni ifjak, — úgy látszik — nem igen lelkesednek a kívül csillogó és cifra, belül nyomorúságos és lelketlő katonai pályáért. A város által a magyar királyi honvéd ludovika akadémián tett két ingyenes alapítványi helyre az idén rövid egymásutánban, most már másodszer hirdet pályázatot a városi tanács és valószínű, hogy ez a pályázati hirdetmény is, mint az előbbi, meddő marad.

Rossz foglalkozás, szomorú életkiváltás a katonai pályá. Egyáltalán nem illeszthető bele a dolgozó huszadik század keretébe. Ifjaink a komoly, produktív munkát igénylő pályák felé szinte tolonganak és nincs olyan kevés fizetésű napidíjas vagy tanítói állás, melyre százával ne pályáznának. Érthető, hogy a lehűtő katonai pályát nem ambicionálják a modern gondolkozású ifjak.

Kuriozumképpen leközzöljük a város által kiadott pályázati hirdetményt:

A m. kir. honvéd Ludovika akadémiában írszedésben levő, az 1912—1913. tanévben betöltendő 2

(kettő) városi alapítványi helyre újból pályázat hirdettek.

Az alapítólevél feltételei szerint pályázhatnak: magyarországi illetőségű magyar állampolgárok, elsősorban a debreczeni illetőségű, 17—20 éves, VIII. középiskolát végzett vagy végző ifjak.

A kellőleg felszerelt pályázati kérvények 1912. évi július hó 15-én d. u. 5 óráig adandók be a városi tanács iktató hivatalába.

A pályázati hirdetmény a katonai és ill. ügyosztálynál (Városház, emelet, 19. szám) a hivatalos órák alatt megtekinthető.

A városi tanács.

Taft és Roosevelt

A Taft-párt első győzelme.

Fővárosi tudósítónk jelentése.

Budapest, jun. 20.

Londonból táviratozzák:

Az Unió elnökségeért folyó küzdelem első napján Roosevelt vereséget szenvedett. Pártjának jelöltjével, Gouverneur szemben Taft pártjának jelöltjével, Root szenátort választották meg a republikánus nemzeti konvent elnökévé. Altalanosságban az a feltevés uralkodik, hogy már a nemzeti konvent elbőtlének megválasztásától eldőlt az is, ki lesz az elnökjelölt, sőt gyakran az is, hogy ki lesz a Fehér Ház lakója. Ha csakugyan így volna, úgy Rooseveltnek a konvent első ülénapján szenvedett veresége egyuttal Taft győzelmét is kelene, hogy jelents. Erről azonban még szó sem lehet. Sőt Roosevelt táborá ma jobban bízik győzelmében, mint valaha. És nem ok nélkül. A Roosevelt-pártiak részéről a konventbe küldött delegátusok mandátumai közül százánál többet semmitiltek meg Tafték erőszakos módon s ha Roosevelték konventi elnökjelöltje ennek dacára csak haszonhat szavazattal maradt alul ez azt bizonyítja, hogy Tafték nem ok nélkül machináltak, mert Roosevelt táborá nagyon erős. És kétségtelen, hogy ez a tábor az első nap eseményeinek hatása alatt, melyek gazdag agitációs anyagot termeltek, még jobban meg fog erősödni.

A nemzeti konvent ma délben mozgalmas milieuban ült össze s a pártszövetségnek tüze nemcsak a Coliseumra, hol a konvent ülésezett, vetett lobot, de kicsapott az utcára is, hol a rendőrség a Roosevelt-párti tömeggel szemben eleinte tehetetlennek bizonyult s hol revolve-rek és török vettek át az argumentumok szerepét. Roosevelt egy szálból telefon utján vezette a küzdelmet. Ma még nem volt nagyobb vereség, de ha áll az, hogy Taft el van tőkelve, hogy Roosevelt embe-reit nem engedi szóhoz jutni, úgy verbe fog jutni az Egyesült-Államok republikánus nemzeti konventjének alkotmányos munkája.

BUDAPESTI GABONA TÖZSDE.

(ötven kilogrammonként.)

Budapest, jun. 13.

Búza májusra	11.54
Búza októberre	9.66
Rozs áprilsra	8.83
Rozs októberre	8.89
Tengeri májusra	—
Tengeri júliusra	9.24

Szezonförténet.

Elmondja egy boldog férj.

Nagy dologra készülünk. A házunkat már napok óta lázas izgalmak dülják fel: fürdőre készül az aszszony, az én aranyos, drága kis feleségem.

Végre valahára elérkezett a nagy nap és mi egy konflison robogtunk ki az állomásra.

Jegy-váltás, szaladgálás, vonat-dühöngés, a postások kiáltozása, édes bucsucók, még egy kézcsók... még egy utolsó kézlegyintés bucsuzásul: és én szalmaözveggy vagyok. A feleségem, az én aranyos kis feleségem fürdőzni ment. Fellelegzek. Most már szabadon élvezhetem a szalmaözveggyes édes napjait... Elegánsan és hanyagul vágtam be magam egy süppedő gummiradler puha párnái közé és még jóformán észre sem vettem magam, az a kis karikagyűrű — óh, az én boldogságonak a szimbóluma — a mellény zsebembe tűnt el és ott huzódott meg diszkrétan.

Némi önvád ugyan furdalta a lelkiismeretemet, hogy a feleségem előtt a szerénységemet konflissal akartam demonstrálni és most ime ilyen előkelően robogok végig a fűtécán... De nemsokára tulttettem magam a szemrehányásokon és boldog voltam. Lássunk hozzá!

Diszes fogatommal azonnal fényes kocsikázást rendeztem. Utközben még az én kedves Sanyi pajtásom, ez a megrögzött javithatatlan lump és agglégény kérekedett fel hozzám és mi ketten élveztük az arany-szabadság nám nézve bódító ahtásu, illatterhes levegőjét.

Nemsokára bealkonyodott. A korzón gyöngyörű hölgyesereg pompázott a villamos fényben és keblemre szerettem volna ölelni az egész világot. Még egy perc és én ott voltam a szalmaözveggyek asztalánál. A pompás kávéházban nagyszerű cigányzene forralta véremet, amit csak elősegített a sűrűn töltögetett és még sűrűbben élvezett gyöngyöző ital... Ah, a pezsgő, a pezsgő! A kávéházból csak egy pár lépésnyire kellett mennünk, hogy egy nagyszerű orfeumban találjuk magunkat. Itt ismét pezsgő és még pezsgőbb vérű hölgyek. Majd a szeparé romantikáját ittuk fenéig. — Micsoda nők, — micsoda mese nők! Kezdem megéteni az én lump barátom merev álláspontját, amely szigoruan ragaszkodott a nőtlenséghez, sőt ragaszkodik is élete végéig, ha még hinni lehet neki. Oh, arany-szabadság!... Gyors egymásutánban teltek el a percek, órák, napok... sőt szörnyűség, a hetek is.

És mivel, hogy megvagyom írva, hogy minden földi dolog mulandó, — mulandó volt az én boldogságom

is. A szalmaözveggyeségem legvégső és legbájosabb napjai is elkövetkeztek. És én — ah, csodák-csodája — kezdtem rosszul érezni magam. A sok pezsgő és pezsgőverü nőcske kezdett nem izgatni. Unalmas lett a szalmaözveggyesség. Sőt néha azon kaptam rajta magam, hogy vágyakozom a feleségem után. Hogy jobban vágyakozom utána, mint a mézeshetek első napjaiban. Mégis csak jó valamire ez a szalmaözveggyesség. Legutóbb pedig már az én kedves Sanyi barátommal is összeveszttem. Kezdték nem tetszeni nekem ennek a fiúnak a viselkedése. Lelkére akartam beszélni és ő kinevetett. Ez éppen akkor éjszaka történt, mikor már várni kellett feleségemet a hajnali vonatnál.

Igen, vártam. Hogy csókoltam, — öleltem. Alig teltem be vele. Hogy megszépült, milyen jót tett neki a fürdő. De engem a sok bánat, a soke pedés lesoványított. Sajnálkozva ölelt, csókolt, amint kiszálltunk a gummiradlerből, amely hazarepített bennünket és végre egyedül voltunk. Végre egyedül! Oh, de-hogy leszek én többet szalmaözveggy!

Közgazdaság.

A tarló alászántásának fontossága. Ha az ember úgy aug. vége felé a Dunántul végig utazik, alig fog találni egy keskeny stráf földet, amely ne legyen még felszántva, ellenben ha végig utazik ugyanakkor az Alföldön alig talál leszántott földet, tarlóknak van az meg hagyva mind. Pedig hál sokkal kedvezőbb volna a helyzet, ha megfordítva lenne, ha az alföldön szántának le azonnal aratás után a tarlót, mert az Alföldnek sokalta szárazsága az éghajlata, mint a Dunántulnak Szaraz éghajlat alatt pedig a tarló alászántásának nagyobb a jelen értéke, mint a kevésbé száraz éghajlat alatt.

Lássuk tehát, miért szükséges a tarlót aratás után azonnal alászántani. A tarló alászántásának szükségét régebben csupán azért hangsúlyozták a gazdák, mert tudták, hogy az alászántás után a gyommagvak hamar csirázásnak indulnak. Tudták továbbá azt, hogy a kikelt gyomok a keverő szántás, vagy az őszi mély szántás által megsemmisítenek. Tehát az őszi mély szántást csupán mint gyomirtó munkát javasolták, amint hogy tényleg így is van, tehát már ebből a szempontból is szükséges volna, hogy minden gazda tarlóját alászánts, ilyen módon a gyomot pusztítsa, mert a gyom az elvetett növény alól szívja el a tápláló anyagot s így mentől gyomosabb a talaj, annál kevesebb tápláló anyag jut annak a növénynek, amelyet természetes céljából beléje vetünk.

A mai modern gazdák azonban azt is tudják, hogy a tarlót nem-csupán gyomirtás céljából kell alászántani, de alá kell szántani azért is, hogy ezáltal őrizzük, konzerváljuk a talajban levő vízmennyiséget, mert mentől több víz van a talajban egy bizonyos határig, annál bizonyosabban jól csirázik, jól fejlődik a növény, s annál kevésbé árt neki a szárazság. Ha a tarlót nem szántjuk alá,

akkor azok az apró, vékony csatornácskák a talaj mélyéből feljönnek a felszínre, felhozzák a vizet a talaj felületére, amely ott gyorsan és rövidesen elpárolog. Viszont azonban a lehulló eső nem könnyen hatolhat be a talaj megkérgesedett felületén, hanem ott marad a felületen s a víz ismét csak elpárolog. Eszerint tehát a fel nem tört talaj nem engedí be az esővizet, elpárologtatja a talajban levő vizet, tehát rendkívüli módon szárítja a talajt. Ha ellenben aratás után azonnal felszántják csekélyen a talajt s a szántás felületét apróra elboronáljuk, akkor egyrészt megszakítottuk a talaj hajcsövességét, a vékony csövecskék nem jönnek a talaj felszínre, mert a szántás és boronálás által keresztül lettek azok metszve, tehát nem is hozzák a talajvizet annak felületére, s így nem párologhat az el, másrészt pedig az esővizet tökéletesen beveszi a szántott és megboronált talaj és pedig annál teljesebben, mentől apróbb részecskékre osztottuk a talaj felületét a szántás és boronálás által.

Az új vasuti menetdíjak. A máv igazgatósága közli: «A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint az «Utmató» a magyar és közös közlekedési vállalatok hivatalos menetrendkönyve f. évi június, július havi füzetében közlétt államvasuti menetdíjak és személydíjszabásu határozmányok f. évi július hó 1-ével érvényen kívül helyezettnek. Az új menetdíjtáblázatot és személydíjszabási határozmányokat a f. évi június hó folyamán megjelenő és július hó 1-ével életbelépő pótlék fogja tartalmazni. Ezen pótlék bárkinek díjtalanul áll rendelkezésére az «Utmató» kiadóhivatalában és annak minden elárúsító helyén. Az «Utmató» május hóban megjelent kis kiadása pedig az új menetárakat és díjszabási határozmányokat tartalmazó új kiadásban folyó évi július hó 1-től való érvénnyel szintén folyó évi június hó havában fog a közönség rendelkezésére állani». Az igazgatóság.

A pálinkaadó Ausztriában. Az osztrák képviselőház pénzügyi bizottságának adóügyi albizottsága tárgyalta tegnap a pálinkaadóról szóló törvényjavaslatot. A tárgyalás elején Bernatzki osztályfőnök a kormány nevében kijelentette, hogy bár szívesen látnák a javaslatnak teljes egészében való elfogadását — hozzájárul bizonyos változtatásokhoz, a melyeknél azonban figyelembe kell venni, hogy a javaslat a Magyarországhoz való viszony legfontosabb határozmányait is tartalmazza. A magyar pálinkaadó-novella ugyanis már 1908-ban létrejött, de csak akkor lép életbe, ha Ausztriában is hasonló határozmányokat fogaadnak el. A javaslat módosításának tehát e keretek között kell mozognia.

A felelős szerkesztő távollétében

Voith György felelős a szerkesztésért.

Gyógyszerészyakornokul
6-8 gyna. osztályt végzett tanulóit kedvező feltételek mellett elfogad **Bereczk Péter** gyógyszerész Hódmezővásárhelyen.

HASZNÁLJON! Szaggatás, fejfájás, oldalnyílalás, hát- és derékfájdalmak ellen **Dr. Borovszky-fele most már kellemes szagu**

BOROLINT

Ára 80 fillér, próbaüveg 50 fillér. Mosakodásra: szépítő és a legjobb fertőtlenítő

Borolin-szappant.

Ára 30 és 80 fillér.

Nyálkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen

Borolin-cukorkát.

Ára 20 és 40 fillér.

Kapható az ország nagyobb gyógytáraiban és drogériáiban.

Kapható városunkban a következő cégeknek: BATÁRY IMRE, HARSÁNYI LAJOS, KUBEK SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ, STEINER MANÓ gyógyszerészeknél, KÖZPONTI DROGÉRIÁBAN,

DEUTSCH LAJOS, MÁYER JENŐ és BÉLA, NAGY ANDRÁS, BALOGH M. J. kereskedő úrknál, — Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszerésztárában. — Földesen: WEISZ MIKSA kereskedésében.

Viszontelárusítókat kerestetnek! — Kérjen ingyen használati utasítást! Próbaüveg állatorvosoknak ingyen

Központi Borolin-Főraktár Budapest, II. Margit-rakpart 45. szám.

Allandóan

mellékkeresetként is

sok pénzt kereshet

ha címét foglalkozása megjelölésével Budapest, 55-ös postahivatalba „Universium” jelígre beküldi. — Nem ügy-nökség.

Kwiatkovszky Gyula

lakatos mester

Debrecen, Kunyadi-u. 1. sz.

KÉSZIT: Vas- és rézbutorokat, sodrony ágybetéteket, csillárokat, átalakításokat és tisztítást a legpontosabban és jutányos árák mellett.

Mindennemű javítások szakszerűen és olcsón készíttetnek.

.. HIDVEGER ANTAL .. Foglalkozik
bank és váltóüzlete **az összes**
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz. **bankügyletekkel**
TELEFON 416. szám.

VILLANY

Csillárok a legegyszerűbbtől a legszebb kivitelig jutányosan beszerezhetők. Továbbá mindenféle felszerelési cikkek, valódi Dr. JUST WOLFRAMÉGÓK 16-50 gyertyafényig Kor 1.50

Földvárinnál

Debreczeni Első Elektrotechnikai Gyár és Villamos Műszaki Felszerelési Vállalat Piac-utcai Iarok.

Telefon 163. Gyár Széchenyi-u. 55. Telefon 816. Tanuló felvétetik.

FÉLIX-gyógyfürdő

Téli és nyári gyógyhely

Nagyvárad mellett. Egész éven át nyitva!

Európa leggazdagabb kénes hévíz-forrása, víz-hőfoka 49 C. 17 millió liter napi mennyiség.

CSUZ, KÖSZVÉNY, ISCHIÁS, IZZADMÁNYOK S NŐI BETEGSÉGEK ELLEN.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait. Tükör-kád, iszap-mór és szénsavas-fürdők, 250 kényelmes lakosztoba, társalgó-, zongora- és olvasóterem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasérnaponként katonazene, tennispálya, gondozott sétautak, 400 holdas park és fenyveserdő, 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix fürdő állomására naponta. Posta, távirat, interurban telefon.

Curtaxa és zenedíj nincs. Prospektust küld az IGAZGATÓSÁG.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

... mert a „FORHIN“ a sokszorta megjavított **FORDÓI KEVERÉK** kézzel állapotban! Nagyon erősen tapad a nedves leveleire is! Bármily hármat-nál permetezhet vele! Semmi bédéke nincs! Számtalan elismert gyógykozott! Gyógyul az eddigi, dr. Ascherbrenn sz. ... **FORHIN** ... **VI. Váci-út. 93.**

Miért

Ne fogadjunk el **Má-à-ást!!!**

csak Óriás

FEDÁK

Cipőcrém-et?

Mert

szép fényt ad

Mert

Elegnás töltsd a lábbeli

Mert

puhán tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert a legkényesebb izlést

kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

Cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz, mint egy más doboz **30 fillér-ért**

ebben a drága világban az egyedüli **olcsóság**

Minden szó egyszeri beiktatása **5 fillér.** Vastagabb betűvel **10 (tíz) fillér**

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbéli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell beküldeni. — Postán beküldött hirdetésekre vonatkozólag a utalvány-szelvény száma keretlik.

Apró hirdetés előre fizetendő. Vidékról apró hirdetés díja levele-gyekben is beküldhető

PORTÁLT veszek, 6—8 méter szé-
leset, jót Piacz-utca 15, irodában.

EGY KÜLÖNBEJÁR TU butorozott
ntcai szoba villanyvilágítással ki-
adó Darabos-utca 7.

LÉPCSÓHÁZ, bejárattal kisebb bu-
torozott szoba közel a tóterhez
azonnal kiadó. Cim a kiadóban.

CSINOSAN butorozott különbejáratu
utcai szoba villanyvilágítással ki-
adó Vörösmarty-u. 1.

FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK gyári ár-
ban kaphatók Horovitz Zsigmond
papírárú üzletében, Piac—Csapó-
utca sarkán.

LUCERNA fűss vágásu, ölenként 8
fillérjével kapható Bíró Pálnak
mikepércsi országút mellett e-
kertgazdaságban.

BUTOROKAT konyhatereendezése-
kai raktáron tarti Bálint József-
asztalos (Csapó) Berek-utca.

OLCSÓ és jó órák, óksórák leg-
olcsóbbban szerzhetők be Gas-
parik Adám órá- és ékszerész-
nél Debrecen, Hunyadi-utca 12.
Ugyanott orjavítások legolcsóbb-
ban eszközöltenek.

OLLA es mindennemű gummi kö-
lönlegességek óriási választék-
ban Schön Sándornál, Piac-utca
14., Csapó-utca sarok, a Bika-
szállodával szemben.

HA NINCS PÉNZE és szüksége
van vászon, esztergő, szövet
és csipke-függöny, futó és nagy
szőnyegre. Paplan és fanel ta-
kerők, férfi és női felöltők, kész
férfi-, fiu öltönyre vagy tükör,
kép és butor, a mai napól fog-
va oly olcsón lesz eldva, hogy
mindenkinek saját érdeke, hogy
e y probabevárást eszközöl-
jön. Tisztelettel Kaiser Salamon.
Telefon 685.

A Debreczeni

Butorkészítő asztalosok árucaarnok szövetkezete

mint az országos központi hitelszövetkezet tagja.
Telfon 129. Telefon 129.

Hunyadi-utca 17—19. szám.

Felhívja a tisztelt butorvásárló közönség
figyelmét dusan felszerelt árucaarnokára, hol
Debrecen első műasztalosainak és kárpito-
sainak termékei a legmérsékeltőbb szabott
árban áll a nagyérdemű közönség (rendel-
kezésére, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb
kivitelig. Megtekintés minden vételkényszer
nélkül. Tervek, költségvetések, rajzok díjta-
lan. A rendelt avagy raktárból megvett bu-
torokért a legmesszebbmenő garanciát vál-
lalja, hitelképes egyéneknek kedvező fi-
zetési feltételek.

Szliács aczelfürdő Felső-Magyarország.

Egyedül ismert szénsavdus vasforrás. Legtöbb
vasat tartalmazó forrás belső használatra.
Idény május hó 15-től szeptember hó 30-ig.
Felülmulhatatlan vészegénység, sápkor, női
bajok, hátgerincz és idegbajok, benuulás ellen,
át szenvedett betegség és erős munkasság után.
Mint fürdőorvos Dr. NADOSSY ISTVÁN hiv.
fürdőorvos működik. Utazás Bécsből 9 óra,
északról Oderbergen át 5 óra, délről Buda-
pesten át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó
falragaszok minden nagyobb vasúti állomáson
ki vannak függesztve. Kimerítő felvilágosítást
és prospektust, utazás valamint lakás árked-
vezményről az elő- és utóidényben stb. az
Fürdőigazgatóság, Szliács (Zólyom-megye).

Thurzófüröd

A déli Szepességnek egy remeke, ősi
fenyvesek közepette. Vasúti állomás Gölnicz-
bánya, 572 m. Posta és távirtda helyben.

Elsőrangú klimatikus gyógyhely
Vízgyógyintézet, vltkurák, inhalációk,
diétás kurák, szabad- nap- és tófürdők, vil-
lanyozás és massage.

Mindennemű idegbajok, légzési, emész-
tési, vérkeringési, nnyagesere és más egyéb
bajok ellen.

Igen védett hely, állandóan enyhe, szép
tavaszi időjárás.

Kitűnő konyha és olcsó ellátás. Elő- és
utóidényben 30, július elejétől 6 heti tartó-
zkodás után 30 százalék árengemmény.

Szobák egész idényre olcsó átalány-
árban bérelhetők.

Állandó fürdőorvos: Dr. Vladár József
Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.

Nemzetközi Nonstop Automobilverseny.

Szükségtelen volt bizonyítani, melyik volt a kocsik közül első vagy utolsó, mert a meg-
kezdés ideje az elindulás idejéhez igazodott és korábbi érkezés még büntetőpontot is vont maga után,

**sem is rekord tehát, ha egy kocsik az utat hibapont nélkül
teszi meg,**

amikor 8 vagy 9 más kocsik ugyanazt teljesítette

**Az oroszlanrészt ezen az uton a
PUCH-kocsik vették ki.
kocsik a startnál. 6 kocsik a célnál.**

4 kocsik ezek közül az 1300 kilométer hosszú utat percnyi pontossággal teszi meg minden hiba-
pont és a legcsekélyebb defekt nélkül. Egy kocsik (Werlin igazgatóé) az egyetlen, mely a 4 etappon anélkül
tette meg, hogy a motortakarót kinyitották volna.

Több nem volt elérhető!

**Puch János r.-t. Budapest, Erzsébet-körut 48. (Igazgató Werlin.)
Lerakatok: Wien, Graz, Prag, Triest, London.**